

Barn- och utbildningsförvaltningen

Handläggare: Ulla Wredle
Titel: Enhetschef
E-post: ulla.wredle@norrtalje.se

Till: Barn-och skolnämndens arbetsutskott

Förändring i grundskolans organisation - Riala skola

Förslag till beslut

1. Barn- och skolnämnden beslutar att åk 6 på Riala skola flyttar över till Länna skola läsåret 2022/2023.
2. Barn- och skolnämnden uppdrar till barn- och utbildningskontoret att senast november 2022 presentera för nämnden hur Länna- och Riala skola ska bedrivas med hög kvalitet, god ekonomi och förutsägbarhet på lång sikt.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Barn- och utbildningskontoret föreslår att eleverna i åk 6 på Riala skola flyttar över till Länna skola läsåret 2022/2023. Orsaken till organisationsförändringen är för att säkerställa att eleverna får den undervisningstid som de har rätt till, att de får undervisning av behöriga lärare, att de får en mer förutsägbar skoldag med eget klassrum samt att det frigör lokaler på Riala skola för ökat antal elever i förskoleklassen.

Vidare föreslår barn- och utbildningskontoret att den utredning som beskrivs i Verksamhetsplanen 2022 angående Länna skolas lokalbehov, utökas med att även utreda förutsättningarna för Riala skola att bedriva grundskola och fritidshem av hög kvalitet.

Ärendet

Beskrivning

Barn- och utbildningskontoret föreslår att eleverna i åk 6 på Riala skola flyttar över till Länna skola läsåret 2022/2023. Orsaken till denna organisationsförändring är för att säkerställa att eleverna får den undervisningstid som de har rätt till, att de får en mer förutsägbar skoldag med eget klassrum samt att det frigör lokaler på Riala skola för ökat antal elever i förskoleklassen.

Elevantal

Riala skola är en F-6 skola med 95 inskrivna elever. Skolan har tidigare haft ett stabilt underlag på ca 80 elever varje år. Årets förskoleklass är den största på många år och består av 22 elever. Kommande läsår förväntas cirka 20 förskoleklass elever söka till skolan. Elevantalet varierar relativt kraftigt mellan årskurserna. Den klass med minst antal elever har 8 elever och den klass med flest elever är årets förskoleklass på 22 elever.

Årskurs	Antal elever läsåret 2021-2022
Förskoleklass	22
1	10
2	15
3	16
4	8
5	12
6	12
Totalt	95

Tabell 1. Antal elever per årskurs i Riala skola läsåret 2021/2022.

Riala är inte ett område som kommunens strategiska lokalförsörjningsplan märkt ut som ett område som förväntas växa. Kommunens tidigare befolkningsprognoser har heller inte indikerat en befolkningsökning. Det går dock att konstatera att förskoleklassens elever ökat i antal under innevarande år. Även nästa år förväntas ett högre söktryck än tidigare år. Därefter beräknas elevunderlaget för förskoleklassens årgång minska igen. Läsåret 2023/2024 har vi en nedgång till 13 elever, året därpå är det 15 elever för att sedan öka igen. Prognosen tar endast hänsyn till upptagningsområdets nuvarande befolkningsunderlag.¹ Utflyttning, inflyttning och att vårdnadshavare väljer andra skolor för deras barn ingår inte i analysen.

Läsår	Antal förskoleklasserelev som förväntas söka till Riala skola
2022-2023	20
2023-2024	13
2024-2025	15
2025-2026	24
2026-2027	17

Tabell 2. Antal beräknade förskoleklasserelev på Riala skola under kommande år.

Lokaler

Riala skola rymmer totalt 100 elever i befintliga lokaler. Skolan har fyra klassrum som rymmer 22 – 24 elever samt ett grupprum. Skolan är i gott skick med ett modernt tillagningskök.

Idrottshallen på skolan är liten till ytan. Skolan saknar slöjdsal och hemkunskapssal. Eleverna åker till Länna skola som ligger inom samma rektorsområde flera gånger i veckan beroende på årskurs. Åk 6 åker till Länna skola fyra gånger i veckan för undervisning i moderna språk, slöjd, hemkunskap och idrott. Eleverna i åk 5 åker tre gånger i veckan, och åk 4 åker två gånger i veckan till Länna skola för undervisning i ämnen som kräver specialsalar och för att de ska få undervisning av behöriga lärare. Det gäller framför allt i moderna språk och idrott.

Eleverna som går i mellanstadiet har sin undervisning på Länna skola en stor del av veckan. En betydande del av deras tid går åt till förflyttningar mellan skolorna. Det innebär att raster tas i anspråk för att åka till respektive skola. Möjligheterna för eleverna till rekreation och att skapa sociala band till varandra minskar. Eleverna blir gäster på en skola, som de tillbringar en stor del av sin tid på, då de saknar hemklassrum och alltid har sin undervisning i olika salar när de är på Länna skola.

Fritidshemlokalen på Riala skola bedöms inte vara lämplig för att skapa ett klassrum för förskoleklassens undervisning enligt rektor. Förutom att det inte finns en ändamålsenlig lektionssal skulle det innebära att förskoleklassen var avskild från resterande klasser med svårigheter att samarbeta lärare emellan.

Barn- och skolnämndens Operativa lokalförsörjningsplan

I Norrtälje kommuns strategiska lokalförsörjningsplan beskrivs Riala skola i gott skick medan fritidshemlokalerna som ligger bredvid skolan är i dåligt skick. Barn- och skolnämnden beslutade i september 2021 om en operativ lokalförsörjningsplan (OLRP) utifrån den strategiska planen. Planen föreslår att fritidshemlokalerna avyttras och att fritidshemmets utbildning genomförs i skolans lokaler. Fastighetsavdelningen har dock nyligen åtgärdad fasaden och planerar att byta vissa fönster.

Riala skola och Länna skola är prioriterade i OLRP:n för att utveckla och förbättra verksamheten. Kommunens strategiska plan fastställer att förskole- och skollokalerna är en betydande ekonomisk resurs som ska hanteras långsiktigt och klokt utifrån god ekonomisk hushållning. Norrtälje kommun ska också eftersträva hög kvalitet i det planerade underhållet av våra egna förskolor och skolor. Målsättningen bör vara att genom välgrundade reinvesteringar minska risken för oplanerade kostnader. Det gäller också att minska risken för att verksamhetens kvalitet sänks men också för att säkerställa en förutsägbarhet för vårdnadshavare, elever och personal. En familj som flyttar in till området bör kunna förutsätta att när deras barn ska börja förskoleklass att de också har möjlighet att få en plats på närmaste skola.

¹ Elevstatistik utifrån beslutsstödet Rodret.

Undervisning

Riala skola har sju årskurser vilket medför att varje klass inte kan få eget klassrum.

Klassammansättningen utgörs av åldersblandade klasser som förändras årligen. Det är inte på grund av pedagogiska vinster där åldersblandade klasser förväntas ge bättre undervisning som Riala skola har valt den organisationen, utan på grund av det varierande elevunderlaget.

I Norrtälje kommun har skolor med få elever oftast åldersblandade grupper. Det har hittills varit en ekonomisk fråga då klasser med få elever inte är ekonomiskt hållbart. I Riala skola har till exempel åk 4 åtta elever och läser då tillsammans med åk 3 som har 16 elever och åk 1 och 2 läser tillsammans respektive åk 5 och 6.

Det finns en del forskning kring åldersblandad undervisning men inte så mycket ny forskning.

Håkansson och Sundberg skriver i sin bok: *Utmärkt undervisning: framgångsfaktorer i svensk och internationell belysning att åldersblandad undervisning* att åldersblandade grupper inte har några positiva effekter på elevernas resultat då förutsättningarna för samarbete i klassen minskar.² De flesta andra rapporter som finns är på examensuppsatsnivå. I dessa rapporter framgår det att det både finns fördelar och nackdelar beroende på olika uppfattningar. Det framgår dock att anledningen till att ha åldersblandade grupper beror på omständigheter som inte grundar sig i pedagogiken. Fördelarna med åldershomogena klasser överväger i de flesta rapporterna även om det går att se fördelar med åldersblandade klasser. Ett område som ofta lyfts är att eleverna får byta klasskamrater varje år då de flyttar upp en klass. Det kan, beroende på åsikt, vara positivt att bryta upp klassen varje år så att eleverna får möjlighet att knyta nya kamratband men det kan också ses som negativt att varje år ingå i en ny konstellation där tryggheten kan påverkas negativt. Alla rapporter tar dock upp de pedagogiska utmaningar som lärare står inför i åldersblandade grupper. De anger också att undervisningen oftast anpassas till de yngre eleverna. Det skulle kunna påverka elevernas möjlighet att inhämta motsvarande kunskaper som andra elever i andra skolor som går i åldershomogena grupper får. Å andra sidan säger lärare i en rapport om åldersindelad matematikundervisning att de anser att deras undervisningsmetoder medför att alla elever gynnas av åldersblandade grupper.³ Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering, IFAU, visar däremot i en rapport från 2008 en negativ effekt för elever som gått i en åldersblandad klass. Störst negativ påverkan har det för elever som har gått hela mellanstadiet i åldersblandade grupper.⁴

Huvudmannen ska säkerställa att varje elev i grundskolan får 6890 undervisningstimmar fördelade enligt timplanen. Elevernas skolarbete ska förläggas måndag till fredag och vara så jämnt fördelat som möjligt i en sammanhållen skoldag. Under nuvarande organisation medför det stora utmaningar för skolan att upprätthålla timplanen, framför allt för åk 6 men även för andra årskurser.

Åsikter som framförts av vårdnadshavare och boende i området

I ett möte med vårdnadshavare och representanter från förvaltningen framfördes risker med förslaget att flytta på åk 6 till Länna skola. Vårdnadshavare gav uttryck för att det var bättre att bygga ut Riala skola och fram till dess att det stod klar, sätta upp en paviljong. De anser också att specialsalar ska byggas på skolan så att eleverna inte behöver åka till Länna skola för sin undervisning. Det finns också oro kring skolskjutsar som redan nu är ansträngda. Vårdnadshavarna anser också att en flytt av åk 6 bör vara en tillfällig lösning till dess att skolan kan byggas ut.

I en namninsamling framgår det en stor oro kring hur bygden kommer att påverkas om skolan förändras och att småskolor behövs för en levande landsbygd.

Vid ett föräldramöte den 25 januari 2022 angav vårdnadshavare att det finns fem klassrum i skolan. Det klassrum som de hänvisar till är ett grupprum som en gång i tiden använts som klassrum när gruppen bestod av få elever. Dagens grupper har inte möjlighet att använda grupprummet som klassrum. Dessutom behövs ett grupprum för eleverna vid grupparbeten eller andra indelningar av eleverna.

---

² Håkansson, Jan och Sundberg, Daniel. *Utmärkt undervisning: framgångsfaktorer i svensk och internationell belysning*. Stockholm: Natur & Kultur, 2012

³ Thelin André. *Matematikundervisning i åldersblandade klasser*. Examensarbetet 2020. Luleå tekniska universitet.

⁴ Johansson och Lindahl. *Åldersintegrerade klasser- bra eller dåligt för elevernas studieresultat?* IFAU 2008:20.

Skolskjutsar

Skolskjutsar går redan idag för de elever som går på högstadiet och som bor i Rialaområdet. Det blir i detta fall ytterligare tolv elever som ska få plats på bussarna från och med hösten 2022.

Lagkrav

Skollagen 2010:800:

1 kap, 8§. Alla ska, oberoende av geografisk hemvist och sociala och ekonomiska förhållanden, ha lika tillgång till utbildning i skolväsendet.

2 kap, 35§. För utbildningen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

5 kap, 3–4 §§. Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. I arbetsmiljölagen (1977:1160) finns bestämmelser om kraven på en god arbetsmiljö.

8 kap, 8§. Huvudmannen ska se till att barngrupperna i förskolan har en lämplig sammansättning och storlek och att barnen även i övrigt erbjuds en god miljö.

10 kap. 5§. Undervisningstid

14 kap, 9§ Huvudmannen ska se till att elevgrupperna i fritidshemmet har en lämplig sammansättning och storlek och att eleverna även i övrigt erbjuds en god miljö.

4 kap, 2–7 §§ Systematisk kvalitetsarbete

3 kap. 4§ Skolförordningen (2011:185) Förläggning av skoldagen.

Koppling till gällande styrdokument

Operativ lokalförsörjningsplan för barn- och skolnämnden

Strategisk lokalförsörjningsplan för Norrtälje kommun 2020–2031

Skolverkets Allmänna råd för fritidshemmet SKOLFS 2014:39

Läroplan för förskolan SKOLFS 2018:50

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet SKOLFS 2021:5

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

Risker som uppstår om nämnden avslår barn- och utbildningskontorets förslag

Riala skola kommer att ha svårt att säkerställa att eleverna i åk 6 får den garanterade undervisningstiden. Det är ett problem som skolan har haft under många år. Huvudmannen är skyldig att se till att eleverna får den undervisning som de har rätt till.

Eleverna i åk 6 kommer fortsättningsvis att åka buss fyra gånger per vecka för vissa lektioner där rasterna blir transporttider.

Eleverna i åk 6 blir gäster på Länna skola. Det kan påverka tryggheten för eleverna.

Riala skola kommer att få stora svårigheter med att ta emot alla förskoleklasserelever som söker sig till skolan under kommande läsår på grund av lokalbrist. Yngre elever bör få möjlighet att få gå i den skola som ligger så nära hemmet som möjligt. Om förslaget avslås kommer även yngre elever att behöva åka till Länna skola för sin undervisning. En ökning av skolskjutsar för fler elever innebär ökade kostnader. Det påverkar de yngre eleverna när rasterna går åt till transporter mellan skolan i stället för lek, rekreation och socialt umgänge.

Barn- och utbildningskontoret anser att undervisningen gynnas av åldershomogena klasser. Under nuvarande situation kommer åldersblandade grupper att kvarstå.

Risker som uppstår om nämnden bifaller barn- och utbildningskontorets förslag

Vårdnadshavare har en oro för att det är trångt på skolbussarna. Det blir nu ytterligare 12 elever som ska åka skolbuss på morgon och kväll. Eventuellt tillkommer extra kostnader för skolskjuts. Å andra sidan kan andra skolskjutsar tas bort när eleverna inte åker mellan Riala och Länna.

Elever i åk 6 har möjlighet att delta i fritidshemsundervisningen. De senaste 3 åren har 2–3 elever i åk 6 deltagit i fritidshemmets utbildning. Vårdnadshavare som inte har bil kan ha svårt att hämta sina barn på Länna skolas fritidshem. Det blir en försämring för dem i förhållande till om de haft gångavstånd till Riala skola.

Vårdnadshavare har uttryckt oro kring att elever som inte ska fortsätta på Länna skola i åk 7 får byta skola två gånger.

Ekonomiska konsekvenser

De ekonomiska konsekvenserna är enbart kopplade till skolskjutsar. Om eleverna i Åk 6 går kvar på Riala skola kommer det att bli ökade kostnader för skolskjuts av yngre elever till Länna skola. Om eleverna i åk 6 flyttar över till Länna skola kommer det eventuellt att bli ökade kostnader om de 12 eleverna medför att det blir för många elever för storleken på skolbussen. I det fallet behövs en större buss sättas in eller byte till två mindre bussar.

Förvaltningens analys och slutsatser

Eleverna på Riala skola åker flera gånger i veckan till Länna skola för att få ta del av undervisning i specialsalar eller för att få undervisning av behöriga lärare. En stor del av elevernas raster går åt till busstransport där det ibland förekommer otrygga situationer för eleverna. Rektor för Riala skola skriver i den senaste kvalitetsrapporten att: *” bussandet mellan skolorna har negativ påverkan på elevernas faktiska lektionstid och resultat. Detta är framför allt sårbart för elever i åk 6.”*

Elever ska få undervisning av behöriga legitimerade lärare i så hög grad som möjligt. Det är en av anledningarna till att eleverna åker till Länna skola för undervisning i moderna språk och idrott. Det är också en resursfråga då för små grupper inte är en ekonomiskt möjliga i till exempel moderna språk. Lika stor del beror på undervisningens kvalitet då en större elevgrupp medger fler undervisningsmöjligheter och flera kamrater som kan bidra till mer utmanande och spännande lektioner

Både Länna skola och Riala skola har under längre tid haft svårt att få ut den lagstadgade undervisningstiden på grund av busstransporter. Huvudmannen kan idag inte garantera att de elever som går i mellanstadiet får ut den tid som regleras i timplanen. För att säkerställa styrdokumentens krav på undervisning bör åk 6 få möjlighet till en sammanhållen skoldag på Länna skola som säkerställer undervisningstiden för alla ämnen och med behöriga lärare.

Eleverna åker idag fyra gånger i veckan till Länna så förändringen i resor är att det nu blir fem dagar i veckan. Resorna sker innan och efter skoldagen så rasterna kan användas till att bygga relationer, rollspelslekar och vila. I och med att eleverna redan åker fyra gånger i veckan är det också den elevgrupp som lättast kan byta skola. Yngre elever bör ha möjlighet att gå i skolan så nära hemmet som möjligt. Eleverna i de lägre åldrarna åker idag inte till Länna skola för regelbunden undervisning.

För att inte utmana regelverket angående vad som är en skolenhet bör eleverna vara inskrivna på den skola där undervisningen sker. Därför bör eleverna skrivas in på Länna skola.

De senaste åren har många elever (ca 80%) från Riala valt att fortsätta sin utbildning på Länna skola. Innan dess var Roslagsskolan ett populärt alternativ och upp till 40 % sökte sig dit. Vårdnadshavare har uttryckt oro för att om de väljer en annan skola än Länna för sina barn i åk 7 så får eleverna byta skola två gånger. Barn- och utbildningskontoret anser att det förändrade sökmönstret visat på att Länna skola är ett naturligt val för vårdnadshavare när eleverna går över till åk 7. Skillnaden för eleverna blir inte så stora under åk 6 då de ändå åker till Länna skola fyra dagar i veckan. Nu blir det fem dagar i veckan och möjlighet att bygga en större trygghet inför högstadiestudierna.

Att elever åker buss till Länna skola i den utsträckning som skett under tidigare år är en lösning som inte är hållbar i längden utifrån skollagens krav. Under senare år har timplanen utökats i matematik och idrott. Regeringen också aviserat att extra studietid ska erbjudas för elever i mellan och högstadiet, även om det förslaget inte har realiserats ännu. En långsiktig lösning behöver komma till stånd för eleverna i Riala skola.

Förslaget om att sätta upp en tillfällig paviljong skulle inte lösa huvudproblemet med garanterad undervisningstid och att eleverna ska få undervisning av behöriga lärare. Det är barn- och utbildningskontorets uppfattning att det inte heller är ekonomiskt försvarbart att sätta upp en tillfällig

paviljong när huvudproblemet kvarstår. Att trycket på förskoleklassplatser har ökat har påskyndat processen med att förbättra utbildningen på Riala skola. Den oro som finns angående skolskjutsar måste tas på allvar och barn- och utbildningskontoret kommer att säkerställa att de 12 eleverna får skolskjuts till Länna skola. Alternativet skulle vara att inte ta in de yngsta eleverna på Riala skola vilket skulle bidra till att de får åka skolskjuts i högre grad. Det skulle också innebära ett tapp av elever längre fram vilket kommer att påverka skolans ekonomi och långsiktiga planering. Barn- och utbildningskontoret anser att yngre barn ska få möjlighet att gå i skola så nära hemmet som möjligt.

Om det finns elever som går på fritidshemmet, och där vårdnadshavare inte har möjlighet att hämta på Länna skola, får eleverna, under läsåret 2022/2023, möjlighet att delta i Riala skolas fritidshem. Barn- och utbildningskontoret säkerställer att eleverna kan åka skolskjuts mellan skolorna.

Barn- och utbildningskontoret föreslår, som en kortsiktig lösning, att åk 6 på Riala skola flyttar över till Länna skola under läsåret 2022/2023.

Vidare föreslår barn- och utbildningskontoret att den utredning som beskrivs i VP 2022 angående Länna skolas lokalbehov, utökas med att även utreda förutsättningarna för Riala skola att bedriva grundskola och fritidshem av hög kvalitet.

Syftet är att höja kvaliteten och möjliggöra en god verksamhet för eleverna. Om trenden av elevökningar håller i sig kommer Riala skola i framtiden ha bättre förutsättningar för åldershomogena klasser vilket barn- och utbildningskontoret anser är en fördel för undervisningen. Länna skola kommer också att kunna planera sin verksamhet mer långsiktigt med större volymer då årskullarna blir större. Det blir därmed bättre planeringsförutsättningar för båda skolorna och mer förutsägbart för vårdnadshavare som väljer skola för sina barn.

Tidplaner

Barn- och skolnämndens arbetsutskott den 7 februari 2022. Barn- och skolnämnden den 21 februari 2022.

Jenny Nordström
Förvaltningsdirektör
Barn- och utbildningskontoret

Johan Kant
Skolchef
Barn- och utbildningskontoret

Bilagor

Bilaga 1 - Operativ lokalförsörjningsplan för barn- och skolnämnden 2021–2030
Bilaga 2 – Strategisk lokalförsörjningsplan för Norrtälje kommun åren 2020-2031

Beslut skickas till

Registrator
Rektor för Länna-Riala skolor
Enheten för resultat- och analys
Skolchef